

VREME JE DA SE OKONČA PROIZVOLJNO PRITVARANJE LICA BEZ DRŽAVLJANSTVA U EVROPI

[Evropska mreža za pitanja apatridije \(ENS\)](#) predstavlja svoj novi izveštaj „[Zaštita lica bez državljanstva od proizvoljnog pritvaranja: agenda za promenu](#)“ na glavnoj regionalnoj konferenciji koja se održava u Budimpešti 4-5. maja 2017. godine, a mi, dolepotpisani, pozivamo vlade evropskih država da preduzmu hitne mere za okončanje proizvoljnog pritvaranja lica bez državljanstva i lica izložena riziku od apatridije.

U Evropi se gradi konsenzus o tome da je trenutna primena imigracionog pritvora neodrživa, štetna i, u mnogim slučajevima, nezakonita. Izveštaj ENS-a se oslanja na istraživanje iz šest evropskih zemalja, predstavljajući sisteme i prakse u kojima su zarobljeni muškarci, žene i deca bez državljanstva. Mnogi od njih su pritvarani u dužem vremenskom periodu uprkos tome što ne postoji realna mogućnost njihovog povratka. Veoma mali broj njih je u stanju da izađe iz ove situacije i stoga su godinama ostavljeni u zakonskom vakuumu.

Apelujemo na države da ispune svoje međunarodne obaveze prema licima bez državljanstva i licima izloženima riziku od apatridije, preduzimajući proaktivne korake da ih zaštite od nezakonitog i proizvoljnog pritvaranja, te da garantuju njihova osnovna prava i slobode. Iznad svega, neophodno je da države uspostave delotvorne postupke za utvrđivanje i prepoznavanje apatridije, da procene slabosti i odgovore na njih u svim fazama imigracionih postupaka, hitno primene alternativne opcije u zajednici umesto pritvora, i da licima bez državljanstva i licima koja ne mogu da budu udaljena utvrde status i omoguće ostvarivanje osnovnih prava, uključujući jednak pristup socijalnoj zaštiti, zapošljavanju, obrazovanju i zdravstvenoj zaštiti.

U izveštaju se navodi niz konkretnih preporuka u pet prioriternih oblasti za reformu, tako da zakon, politika i praksa budu u skladu sa međunarodnim standardima ljudskih prava i da se primenjuju bez diskriminacije. Stoga pozivamo države da hitno zaustave proizvoljni imigracioni pritvor lica bez državljanstva u Evropi preduzimajući sledeće korake:

1. Primena niza alternativnih opcija umesto pritvaranja u skladu sa međunarodnim standardima i dobrim praksama, uz poboljšanje smernica kako bi se obezbedilo da se apatridija uzima u obzir kao relevantni faktor u donošenju svih odluka o pritvaranju i da bi te odluke bile u skladu sa međunarodnim standardima o zabrani proizvoljnog pritvaranja.

2. Uspostavljanje postupaka za utvrđivanje apatridije koji su u skladu sa međunarodnim standardima i dobrim praksama i u potpunosti dostupni svima onima koji su pod njihovom jurisdikcijom (uključujući i lica u pritvoru) i koji zemljama omogućuju da identifikuju lica bez državljanstva i pruže im zaštitu.

3. **Uspostavljanje čvrstih mehanizama za zaštitu prava pojedinca, pružanje odgovora na slabosti i ispunjavanje obaveze u pogledu zabrane diskriminacije**, između ostalog i putem zabrane pritvaranja dece i suzbijanja diskriminacije na osnovu roda i invaliditeta.

4. **Olakšavanje integracije u zajednici** kroz pružanje zaštite od ponovljenog pritvaranja, omogućavanje pristupa osnovnim pravima i slobodama za lica koja čekaju na odluku o određivanju statusa, te regulisanje i olakšavanje postupka za sticanje državljanstva prijemom za one kojima je priznat status lica bez državljanstva.

5. **Poboljšanje vođenja evidencije i izveštavanja o apatridiji**, putem uvođenja odgovornosti u rad sistema za imigracioni pritvor, objavljivanja razvrstane statistike i omogućavanje pristupa nezavisnim telima za praćenje, pravnicima i članovima zajednice.

Evropska mreža za pitanja apatridije i doleđavene potpisnice obavezuju se da konstruktivno sarađuju sa vladama, telima UN bi drugim relevantnim akterima kako bi pomogle da se ove preporuke pretvore u delotvornu i trajnu reformu.

POTPISNICE (for an updated list of signatories visit the [ENS website](#))

1. Adam Weiss, Managing Director of the European Roma Rights Centre (Hungary)
2. Adrian Berry, Chair of the Immigration Law Practitioners' Association - ILPA (United Kingdom)
3. Aleksandra Semeriak (Spain)
4. Alexandra Gröller, CEO Diakonie Flüchtlingsdienst (Austria)
5. Alison Harvey (United Kingdom)
6. Allan Leas, Chair of the European Network on Statelessness (United Kingdom)
7. Amal de Chickera, Co-Director of the Institute on Statelessness and Inclusion (United Kingdom)
8. Anisa Metalla, Attorney at law at Tirana Legal Aid Society - TLAS (Albania)
9. Arsenio García Cores, Lawyer (Spain)
10. Barbara Joannon, Head of EU Affairs at Forum Réfugiés-Cosi (France)
11. Caia Vlieks, PhD Researcher at Tilburg University (Netherlands)
12. Catherine Blanchard, Senior Researcher at British Red Cross (United Kingdom)
13. Catherine Cosgrave, Legal Services Manager at the Immigrant Council of Ireland (Ireland)
14. Celia Clarke, Director of Bail for Immigration Detainees (United Kingdom)
15. Chris Nash, Director of the European Network on Statelessness (United Kingdom)
16. Cynthia Orchard, Legal Policy Officer at Asylum Aid (United Kingdom)
17. Danae Psilla, Advocacy Coordinator at Detention Action (United Kingdom)
18. Daniela Di Rado, Italian Council for Refugees - CIR (Italy)
19. Dr Tamas Molnar (Austria)
20. Elena Rozzi, Association for Juridical Studies on Immigration - ASGI (Italy)
21. Eric Fripp, Barrister at Lamb Building (United Kingdom)
22. Erika Kalantzi (Greece)
23. Eva Ersbøll, Senior researcher at the Danish Institute for Human Rights (Denmark)
24. Eva Singer, Head of Asylum and Repatriation Department, Danish Refugee Council (Denmark)
25. Fizza Qureshi, Director of the Migrants' Rights Network (United Kingdom)
26. Gábor Gyulai, Refugee Programme Director at the Hungarian Helsinki Committee (Hungary)

27. Professor Gerard-René de Groot, Emeritus Professor at Maastricht University (Netherlands)
28. Professor Guy Goodwin-Gill, Emeritus Fellow at All Souls College (United Kingdom)
29. Helena-Ulrike Marambio (Germany)
30. Ivanka Kostic, Executive Director of Praxis (Serbia)
31. Professor James Hathaway, University of Michigan Law School (United States)
32. Jared Ficklin, Co-director of the Liverpool Law Clinic (United Kingdom)
33. Jason Tucker, Post doctoral Researcher at Malmö University (Sweden)
34. Joanna Whiteman, Co-Director of Equal Rights Trust (United Kingdom)
35. Judith Carter, In house Solicitor and Lecturer at Liverpool Law Clinic (United Kingdom)
36. Jyothi Kanics, Research Fellow at University of Lucerne (Switzerland)
37. Katarzyna Przybyslawska, President of Halina Niec Legal Aid Center (Poland)
38. Kateryna Gaidei, Lawyer at Desyate Kvitnya (Ukraine)
39. Katia Bianchini, Researcher at the Max Planck Institute (Germany)
40. Katja Swider, University of Amsterdam (Netherlands)
41. Marek Linha, Adviser at Norwegian Organisation for Asylum Seekers - NOAS (Norway)
42. Maria Zalokosta, Legal Advisor at Future Worlds Center (Cyprus)
43. Marlotte van Dael, Researcher at ASKV Refugee Support (Netherlands)
44. Matthew Evans, Director of the AIRE Centre (United Kingdom)
45. Maurice Wren, Chief Executive of Refugee Council (United Kingdom)
46. Michelle Mila van Burik Bihari (Netherlands)
47. Naim Osmani, Executive Director of the Civil Rights Program Kosovo - CRP/K (Kosovo)
48. Nando Sigona, Senior Lecturer at University of Birmingham (United Kingdom)
49. Neil Falzon, Director of aditus foundation (Malta)
50. Neža Kogovšek Šalamon, Director of the Peace Institute (Slovenia)
51. Oleg Palii, President of the Law Center of Advocates (Moldova)
52. Olga Tseitlina, Lawyer at Memorial HR Centre (Russia)
53. Ostap Tymchiiy, Expert at Right to Protection in partnership with HIAS (Ukraine)
54. Avv. Paolo Farci, Lawyer - Bar Association of Florence (Italy)
55. Pascale Coissard, Advocacy Officer of the Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat - CCAR (Spain)
56. Sarah Woodhouse, Co-director of the Liverpool Law Clinic (United Kingdom)
57. Spyridon Koulocheris, Head of Legal Research at Greek Council for Refugees (Greece)
58. Stefan Leonescu, Legal Counsellor at the Jesuit Refugee Service Romania (Romania)
59. Stefanie Grant, Chair of the institute on Statelessness and Inclusion (Netherlands)
60. Stephen Hale, Chief Executive of Refugee Action (United Kingdom)
61. Svetlana Djackova, Researcher at the Latvian Centre for Human Rights (Latvia)
62. Thomas McGee, Independent Researcher on Statelessness (Iraq)
63. Valeria Ilareva, Executive Director of Foundation for Access to Rights - FAR (Bulgaria)
64. Zoran Drangovski, President of the Macedonian Young Lawyers Association - MYLA (Macedonia)
65. Zuzana Stevulova, Director of the Human Rights League (Slovakia)